

School B aan de Soendastraat.

In augustus 1908 kreeg Schoten een tweede openbare lagere school. De hoofdingang lag aan de Soendastraat, waardoor de school al gauw de Soendaschool werd genoemd. Hoe blij het gemeentebestuur was met de voorspoedige bouw, blijkt wel uit het feit dat het besloot de bouwvakkers een beloning van 30 gulden toe te kennen voor *'de vlugge en goede wijze waarop het werk verricht is'*. De bevolking van Schoten groeide gestaag, dus een tweede lagere school (school A aan de Rijksstraatweg dateert van 1885) was zeer gewenst. Over de uitvoering van de bouw was niet iedereen zo tevreden. In 1910 klagden de onderwijzers over de sombere lokalen, het slechte functioneren van de verwarming en kunstverlichting en het ontbreken van gordijnen.

18 klassen

In 1914 barstte de school letterlijk uit haar voegen. Op het Pretoriaplein werden houten noodgebouwtjes, zogenoemde hulpscholen neergezet. Er waren 537 leerlingen, verdeeld over 18 klassen. Bij een grote school was – ook al in die tijd – het schoolhoofd ambuland. Hij had geen klas, maar hield zich bezig met toezicht en administratie. Enkele gemeenteraadsleden vonden dit *'onwenselijk en duur'*. Maar B en W stelden dat op zo'n grote school leiding en controle nodig was en dat de bovenmeester bij ziekte van een van de onderwijzers kon invallen.

De klas poseert voor een houten noodgebouw aan het Pretoriaplein.

Herinneringen

In 1913 ging mejuffrouw Jo Bordes aan het werk op school B. Eerst als kwekeling, twee jaar later als onderwijzeres.

In 1991, het jaar waarin de oude school werd afgebroken om plaats te maken voor nieuwbouw, vertelde de toen 95-jarige:

“De school grensde aan de noordkant aan weilanden. Dat was ’s winters flink koud, want de lokalen hadden allemaal van die grote ramen.”

“Als het vroom kwamen de kinderen wel op schaatsen naar school. De wanten werden dan voor de kolenkachel gehangen.”

“De klassen waren groot, ik heb een keer 52 kinderen in de klas gehad.”

“We gingen ook al op schoolreisje. Met de bus naar Groenendaal of Zandvoort. De hogere klassen gingen drie dagen naar Ede, daar sliepen de kinderen in barakken.”

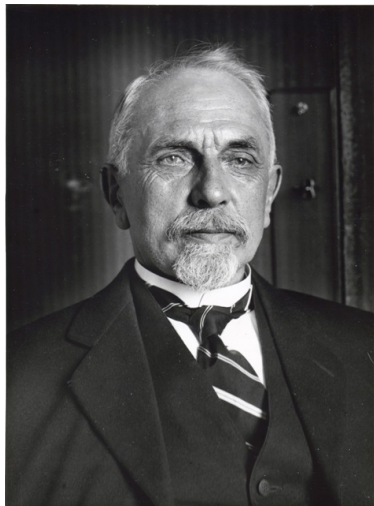

Schoolreisje naar Bergen, 1929

Zaalverhuur

Er was veel behoefte aan zaalruimte in de buurt. In 1910 kreeg zondagsschool van de Nederlands Hervormde Gemeente toestemming de school te gebruiken. De Vereniging tot Veredeling van Volksvermaken hield haar repetities van een strijkorkest in de gymzaal. Ook de vrijwillige brandweer huurde de gymzaal voor het houden van oefeningen.

In de jaren '20 vond in het gymlokaal de jaarlijkse loting voor de dienstplicht plaats. De lotingscommissie zat achter een tafel, draaide aan een trommel met de lootjes en de opgeroepen jongens beproefden één voor één hun geluk. Ze speldden hun lootjes op hun pet of revers en namen in het café op de hoek van het Julianapark en de Soendastraat een borrel op de goede of slechte afloop. Dat ging met veel geschreeuw en gejoel vergezeld en was een spektakel voor de buurtkinderen.

De heer A. Rijs, het eerste Hoofd
Hoofd van School B. Hij werd
benoemd per 1-8-1908

Het personeel op de kiek, 1925

Eerste Wereldoorlog

Ten tijde van de Eerste wereldoorlog, in oktober 1914, werden in de gymzaal Belgische vluchtelingen opgevangen.

De bevolking was arm, er heerste veel werkeloosheid. Veel kinderen op de Soendaschool leden aan ondervoeding, omdat de vader ziek was of geen werk had. In februari 1918 werd, op initiatief van de SDAP, warm eten op school verstrekt. De Bond van Nederlandse onderwijzers afdeling Schoten liet blijken hier heel blij mee te zijn.

De vierde klas met meester Hennis, 1929/1930

Grote klassen

Klassen van meer dan veertig kinderen waren tot in de jaren '30 geen uitzondering. De bekende schoolmeester Theo Thijssen (1879 – 1943) pleitte voor kleinere klassen en meer waardering voor het beroep van onderwijzer. Hij werd de onderwijsspecialist van de SDAP in de Amsterdamse gemeenteraad en later in de Tweede Kamer. Hij kreeg het voor elkaar dat in 1936 de klassen werden verkleind tot gemiddeld dertig leerlingen. Een hele vooruitgang.

Andere namen

Vanaf 1927 veranderde de naam van school B in **school 37**. Later komen we ook andere namen voor de school tegen: **Prinsenschool** en **Van der Palmschool**. (de Leidse hoogleraar Johannes van der Palm was grondlegger van de schoolwet van 1801. Hierin werd bepaald dat schoolopzieners moesten controleren of er deugdelijk onderwijs gegeven werd.)

1930: Gevel van de Prinsenschool (openbare-lagereschool) aan de Ceramstraat. De hoofdingang, speelplaatsen en gymnastieklokalen waren gelegen aan de Soendastraat nr.41

Sinds 1981 heet de school **De Cirkel**. Het oude gebouw is in 1991 vervangen door nieuwbouw. De opening daarvan werd verricht door de toenmalige minister van onderwijs, Wim Deetman en de Haarlemse onderwijs wethouder C. Mooy.

Is nieuwbouw altijd mooier? Basisschool De Cirkel, bouwjaar 1991

Jantje huilt.... Jantje lacht

De twee stenen kinderkopjes, die hierboven zijn afgebeeld, hebben, als tastbare herinneringen aan het oude schoolgebouw, een plaatsje gekregen in de huidige school